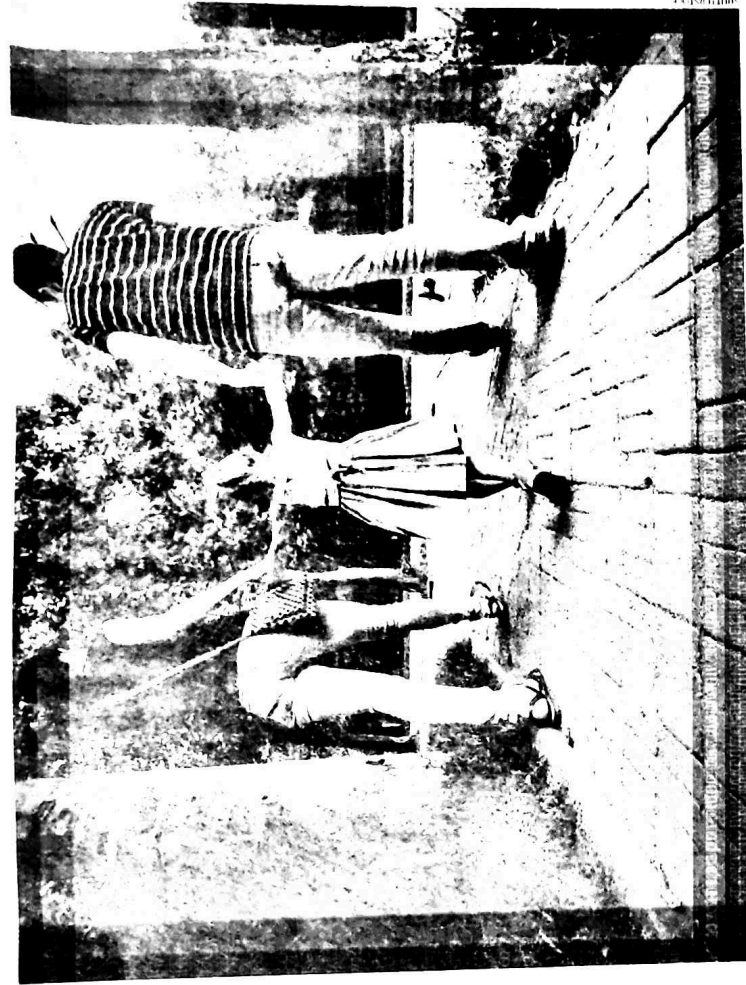

«Τα παιδιά πρέπει να γίνουν ορατά, ως αυτόνομες οντότητες»

Η καλύτερη κατοχύρωση των δικαιωμάτων των παιδιών μπορεί να διασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, την ομαλότερη εφαρμογή της κοινής ανατροφής, λέει έμπειρη νομικός στην «Κ».

της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΧΗ**

Πώς καθορίζεται το «βέλτιστο συμφέρον» του παιδιού όταν οι γονείς του χωρίζουν; Πώς εφαρμόζονται οι πρόσφατες νομοθετικές αλλαγές στο οικογενειακό δικαίο; Ποιες επιμέρους πινακές ανακύπτουν για τους διαζευγμένους γονείς στην κοινή ανατροφή του τέκνου; Σε αυτά και πολλά ακόμα ερωτήματα κλήθηκαν να απαντήσουν κοινωνικοί επιστήμονες και νομικοί στο 6ο διεθνές συνέδριο για την Κοινή Ανατροφή, που διοργάνωσε το International Council on Shared Parenting, υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων, του Συνήγορου του Πολίτη, της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας και του Συλλόγου Ελλήνων Κοινωνιολόγων, πριν από λίγες ημέρες στην Αθήνα.

Μια «νέα αρχή» σε έναν διαφορετικού τόπου είναι κάτι που επιθυμούν διακώς πολλοί άνθρωποι έπειτα από ένα διαζύγιο: όμως, όταν έχουν παιδιά, η κατάσταση περιπλέκεται. «Πριν από το 2020 τα παιδιά ακολουθούσαν αυτομάτως τον γονέα που είχε την επιμέλειά τους στον νέο τόπο κατοικίας του, κάτι που κατά κανόνα διατάσσεται στην επικοινωνία με τον άλλο γονέα», σημειώνει στην εισαγωγή της ομιλίας ο δρ Γιώργος Λαδογιάννης. «Ο νέος νόμος, όμως, ορίζει ότι το παιδί δεν μπορεί να μετακινηθεί αν προνομημένος δεν έχει υπάρξει σχετική συμφωνία των δύο γονέων ή δικαστική απόφαση». Οι δικαστές βρίσκονται ενώπιον μεγάλων διλημάτων, καθώς είναι πολύ δύσκολο να κρίνει κανείς εκ των προτέρων αν μια μετακόμιση θα έχει θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στην εξέλιξη ενός παιδιού. «Οι

υποθέσεις δε αυτές είναι πολύ συχνές», επιβεβαιώνει ο δρ Λαδογιάννης. «Η εικόνα είναι ξεκάθαρη όταν ο γονιός βρίσκεται σε κατάσταση απόλυτης ανεργίας και ένδειας και μετακομίζει για αποκατασταθεί επαγγελματικά, οπότε η νέα συνθήκη θα επιφέρει βελτίωση της ποιότητας ζωής του ίδιου και του τέκνου του», λέει. «Αντίστοιχα, προς όφελος του παιδιού είναι μια αλλαγή περιβάλλοντος, όταν στο υφιστάμενο σχολικό, για παράδειγμα, περιβάλλον αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ή έχει συμπεριφορά». Σε αυτές τις περιπτώσεις μια «νέα αρχή» όχι μόνο προκρίνεται, αλλά επιβάλλεται. «Όταν, όμως, η υπάρχουσα καθημερινότητα του παιδιού πληροί κάποια καλά κριτήρια και η μετακόμιση συνεπάγεται σταδιακή αποξένωση από τον έτερο γονέα, η απόφαση σκόπευε περαιτέρω συζήτηση», υπογραμμίζει. «Οι ακραίες αλλαγές –ακόμη και όταν συνδέονται με καλύτερες συνθήκες ζωής, π.χ. σε μια πιο εύρωστη ευρωπαϊκή χώρα– δεν έχουν απαραίτητα θετική επίδραση σε όλα τα παιδιά και ειδικά τους εφήβους». Σύμφωνα με τον ίδιο, το δέον γενέσθαι «είναι ο δικαστής να διερευνήσει αν στην εν λόγω απόφαση ο γονιός προτάσσει τον εαυτό του ή αν συνδέεται και το συμφέρον του παιδιού». Στο δικαστήριο, άλλωστε, ερωτάται και το παιδί από την ηλικία των 8-10 ετών.

Ψυχομετρικό τεστ

Τη θεομοθέτηση ενός ψυχομετρικού τεστ, που θα αξιολογούσε την καταλληλότητα των δύο γονέων για την άσκηση του γονεϊκού τους ρόλου προτείνει η συστηματική ψυχοθεραπεύτρια

Οι διαπιστώσεις και οι προτάσεις κοινωνικών επιστημόνων και νομικών για την κοινή ανατροφή.

Ευγενία Παπαδοπούλου. «Ενα κοινός αποδεκτό ψυχομετρικό τεστ, που θα ήταν συγκεκριμένο από το υπουργείο Υγείας και θα ακολουθούσε τις εκστομικές επιστημονικές εξελίξεις θα μπορούσε να συμβάλει τα μέγιστα στην κοινωνική πρόνοια.

στα στην τελική κρίση του δικαστηρίου, υπό τον όρο ότι και οι δύο πλευρές θα το είχαν κάνει», προτείνει. Το τεστ θα εστιάζει στη διερεύνηση των χαρακτηριστικών προσωπικότητας. «Αντίστοιχα βοηθητικά θα ήταν και μια δομημένη ατομική συνέντευξη γονικής καταλληλότητας», προσθέτει η ίδια στην «Κ».

«Το ευκαίριο είναι τα ζητήματα να επιλυθούν εξώδικαστικά». «Τα παιδιά πρέπει να γίνουν ορατά», επισφαινεί από την πλευρά της η καθηγήτρια στη Νομική Αθηνών δρ Πατρίνα Παπαρηγοπούλου, που εξειδικεύεται στην κοινωνική πρόνοια.

«Από τις 40 εκφάνσεις των δικαιωμάτων, που περιλαμβάνει η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, διαχρονικά δίνεται έμφαση μόνο στην προστασία της οικογένειας και όχι στα παιδιά αυτά καθαυτά, ως αυτόνομες οντότητες». Η έμπειρη νομικός είναι πεπεισμένη ότι η καλύτερη κατοχύρωση των δικαιωμάτων των παιδιών μπορεί να διασφαλιστεί μεταξύ άλλων και την ομαλότερη εφαρμογή της κοινής ανατροφής. Στα ζευγάρια με χαμηλά εισοδήματα η ρύθμιση της διατροφής και η τήρηση της καταβολής της είναι εξαιρετικά δύσκολες.

Στη χώρα μας έχουν πλέον ενοποιηθεί όλα τα υπάρχοντα επιδόματα σε ένα, το οποίο δίνει ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) «με έναν πολύπλοκο μιν, αλλά δίκαιο τρόπο υπολογισμού». «Ο νόμος προβλέπει, ορθώς, ότι όσο εκκρεμεί η απόφαση για το διαζύγιο και την επιμέλεια, το επίδομα εισπράττειται από κοινού, καθώς είναι για το παιδί, και μετά πρέπει να αφαιρείται από τα έξοδα ανατροφής, κάτι που ωφελεί και τις δύο πλευρές». Η ενίσχυση, όμως, ειδικά των ασθενέστερων οικονομικά οικογενειών είναι τόσο ισχυρή, που τελικά δεν εξυπηρετείται ο στόχος του νομοθέτη. «Το 25% του ΑΕΠ προορίζεται για την κοινωνική προστασία, όμως η μερίδα του λέοντος ακόμη και σήμερα αφορά τις συνηθισμένες. Δεν θα μπορούσε να γίνει μια διαφορετική ανακατανομή του ΑΕΠ για να εξασφαλισουμε κάτι καλύτερο για τα παιδιά», αναρωτιέται η δρ Παπαρηγοπούλου.

Παροχές

«Αν θέλουμε τα παιδιά να ζουν με αξιοπρέπεια, θα έπρεπε να έχουν ένα δικό τους έσοδο», υπογραμμίζει. Η δρ Παπαρηγοπούλου δεν παραγνωρίζει, βέβαια, ότι η παροχή σε χρήμα ενέχει κινδύνους, δεδομένης της αναλικότητας του ωφελουμένου. «Χώρες με προηγμένα κοινωνικά πρόνοια προβλέπουν παροχές σε είδος, αλλά και υπηρεσίες –όπως παιδικούς σταθμούς και κατασκηνώσεις, που συμβάλλουν πολύ τόσο στην ψυχοκοινωνική εξέλιξη του παιδιού όσο και στην στήριξη της καθημερινότητας των οικογενειών– είτε οι γονείς είναι μαζί είτε χώρια».